

Bernard-Henri Lévy

ter. Jeg mener ikke å si at rettssaken, som ved et trylleslag, har fjernet hele det halvmørket dette begrepet har vært omgitt av. Derimot vil jeg hevde at midt i en ugjennomsiktig, uviss og udechiffrerbar debatt har rettssaken klart å bringe inn litt orden, og jeg hevder at - den kompliserte - tanken om en artsforskjell mellom massakren på Izieux barn og en eksess begått av den franske hær i Algérie er en tanke som tross alt har beveget seg litt fremover visse kvelder, i kjølvannet etter en tilhørergruppe. Hannah Arendt igjen. De uendelige sidene i hennes bok om hvilken mening vi skal legge i begrepet forbrytelse mot menneskeheten. Jaspers' definisjon. Hennes egen. Statsadvokat Hausners. Nürnberg-domstolens. Ingen tvil: Idag, umiddelbart etter Barbie-saken, er vi kommet lenger med dette spørsmålet enn vi var for 25 eller 30 år siden, etter rettssaken mot Eichmann.

* * *

Et tredje eksempel. Denne påståtte strømmingen, denne påstått revisjonistiske strømmingen hvis spesialitet som kjent er å benekte gasskamrenes eksistens. Har ikke denne bevegelsen lagt ned våpnene ennå? Kan vi fortsatt se løpesedler? Tidsskrifter? Leserbreve fra Faurisson og hans krets? Ja, slik er det. Men i mindre utstrekning enn det ble hevdet. Og særlig i mindre utstrekning enn det ble fryktet. Det spørsmålet vi kan stille oss, er om det ikke i selve rettssaken, i hjertet av dens mest intime forordninger, lå en mekanisme som i bunn og grunn (jeg holdt nesten på å si på lang sikt) skremte bort denne formen for vanvidd på forhånd. Denne mekanismen var efterforskningen. Det var det kontrollerte, bekreftede og uendelig avveiede vidnesbyrd. Det var statsadvokat Pierre Truches mekanisme når han så tålmodig og trinn for trinn rekonstruerte en sannhet både han og vi visste var notorisk og uavviselig. Ved å gjøre dette ødela Truche Faurisson-maskineriet i selve dets grunnlag. Og det gjorde han ved å knuse den Faurisson-maskineriets fantasiforestilling som går ut på gasskamrenes ikke-eksistens - en fantasiforestilling om en dogmatisk, autoritær sannhet som unndrar seg enhver form for logisk, vitenskapelig eller konseptuell kontroll...

* * *

Jeg kunne trekke frem mange flere eksempler. Jeg kunne trekke frem alle de fellene vi har unngått. Alle de snarene vi har klart å ikke gå i. Jeg kunne ramse opp alle de kvasidebattene (glemsel og tilgivelse... det ondes banalitet... kollektivt og individuelt ansvar...) vi har unngått. Men jeg foretrekker å gi meg med dette og først og fremst å overlate de endelige konklusjonene etter disse ukene til morgendagen. For øyeblikket er rettssaken over. Det er også mine artikler om den. Og for meg holder det i bunn og grunn å avslutte dem med en tone av håp. Rettferdighetens seier. Hukommelsens triumf. Frankrike har vokst på denne prøvelsen som ble sagt å ville forvirre nasjonen fullstendig (unntagelsen som bekrefter regelen). De døde er stadig like døde; men fra nå av har de sine usynlige graver i Lyon.

andre mordere - hans skyld er, når det kommer til stykket, bare litt mere forferdelig enn alle andres). Rettssaken - og det er fremdeles dens mest ærefulle trekk - gav ikke etter for noen av disse fristelsene. Ved tilsynelatende å navigere etter følelsen mellom de to skjærene som omgav den, klarte rettssaken å holde seg midt mellom dem begge. Og i så måte er det ingen tilfeldighet at ofrenes advokater visste hva de skulle svare Vergès og klarte å ta opp de stakkarslige utfordringene han gav dem, det er ingen tilfeldighet at de ikke hadde de minste vanskeligheter med å følge ham i hans fordømmelser av forskjellige krigsforbrytelser, av de amerikanske eksessene i Vietnam og av torturen i Algérie - men hele tiden uten noensinne å relativisere det særegne ved Holocaust av den grunn (og selvfølgelig er det dette som utgjør hele forskjellen!).

For her ligger nemlig alt. Eller snarere: Her lå alt. Enten måtte de mislykkes totalt med denne oppgaven, og da ville Simone Veil få rett: Rettssaken ble en fiasko - nei, hva er det jeg sier? Den hadde ikke noe grunnlag, den passet ikke inn, den var farlig, og bare det at den ble holdt, var i seg selv en katastrofe. Eller rettssaken ville tvertimot lykkes, den ville gi den ekstreme forbrytelsen Holocaust dens rette plass - og da ville det være vi som hadde rett, det ville være retts-sakens tilhengere som så rett helt fra starten av: Denne rettssaken var på sin plass, legitim og nyttig, og selve det faktum at den

* * *

Et annet eksempel. Dette berømmelige begrepet forbrytelse mot menneskeheten som det har vært snakket om uten stans. Det er et uklart begrep. Det er et dunkelt begrep. Det er et begrep generasjoner av jurister, politikere og filosofer har drevet en ustanselig polemikk om. Heller ikke her mener jeg å si at rettssaken har løst alle vanskelighe-